

Izhaja enkrat na mesec.
Cena pos. številke 2 Din.

Uredništvo: Fran Logar,
Celje, Vrvarska ul. 1/II.

Rokopisi le na urednika;
isti se ne vračajo. - Dopise
podpisati in frankirati.

DRŽAVNI UPOKOJENEC

Upravništvo: Celje,
Vrvarska ulica št. 1/II.

Oglasi po tarifu.

Poštni čekovni račun
št. 12.450.

Glasiilo državnih upokojencev in upokojenk v Sloveniji.

Lastna kandidatna lista. Ker je brez denarja vsak boj nemogoč, je zdaj naša prva dolžnost, da se tukaj lotimo vprašanja tozadavnega fonda. Predmetni migljaji, nasveti in predlogi naj se pošljejo v polovici meseca novembra društvu drž. upokojencev in upokojenk za Slovenijo v Mariboru.

Naš parlament je bolan.

To je diagnoza, kojo moramo izreči našemu ljubljencu, v kojega smo stavili ves naš up in nado.

V težki bolezni se je dajalo temu pacientu razna zdravila, amputiralo, krpalo in injeciralo se je na vse strani, a vse zastoj; bolezen je ostala, ker če se je zacečila rana na eni strani, se je pa na drugi še opasnejša prikazala.

A mi, ki s težko dušo vse to gledamo, za enkrat vendar še ne obupamo. Če že vsi zdravniki in zdravila ne pomagajo, se bomo obrnili do svetovnega specialista in ta je narod.

Ta zdravnik — narod — je dolžan domovini, zastaviti ves svoj vpliv in moč, da nam parlament čimprej ozdravi, sicer gremo z našim prestižem na zunaj in blagostanjem v notranjosti države rakovo pot.

Narod bode moral in sicer najhitreje ugotoviti, kje je iskati krivde, da hira naš parlament, in tu hočemo dati mal nasvet, da se ugotovi in izleči ta grozna bolezen.

1. Da se izločijo ljudje iz parlamenta, ki so preživeli svojo dobo in se ne morejo prilagoditi novim razmeram.

2. Pod amputacijo spadajo ljudje, ki mislijo, da obstoji njih glavni poklic v tem, da intrigirajo proti vsaki drugače misleči stranki, pa če ima ena ali druga še tako zdrave nazore.

3. Se bode moralo kar s sekuro amputirati tiste člane tega bolnega parlamenta, ki hrepenijo le po intere-

su brez idealov. Te vrste ljudi, kojim je narod, država in miša nam domovina deveta briga, med tem ko je to nam poštenim državljanom najsvetejši čut, so škodljivci, koje je treba najprej za vedno izločiti iz parlamentarnega življenja, če hočemo sploh še upati na redne in boljše čase.

Če razmišljamo nekoliko o preteklosti stare Avstrije — recimo 12 let pred izbruhom svetovne vojne nazaj — tedaj razvidimo, da je že tedaj hiral avstrijski parlament. Ministri so se menjali kakor vsakdanja nočna košulja (a vendar ne tako pogostoma kakor pri nas) in facit vsega je bil nezadovoljen, apatičen narod in vse skupaj je z vojno vred nagromadilo toliko razrušilnega materijala, da je nekdanja mogočna Avstrija v današnjem žalostnem stanju.

Remedura mora priti, pa če žrtvujemo tudi parlament sam; boljši je pošten in pameten absolutizem, kakor pa današnje neznosne razmere.

Dolžnost vsega našega troimenege naroda je, o tem resno razmišljati, da čimprej krenemo na pravo pot.

Narod, na tebi je težišče cele situacije.

Vzdrami se, ozdravi na eden ali drug način naš parlament in čakajote gotovo boljši časi.

Redukcija.

Po svetovni vojni je postal naš slovar bogatejši raznih besedil, h kojim spada recimo tudi ime redukci-ja. Poznali smo sicer to besedo skoraj vsi, a njen pravi pomen nam je

bil mračen tako, da ga nismo prav razumeči.

Redukcija pomeni tedaj zmanjšanje.

Naš mali nameščenez iz prejšnjih časov se ni brigal, kaj pomeni redukci-ja. Mož je dobil po tozadavni prošnji svoj dekretič in ta mu je zajamčil četudi prav borno, a sigurno existenco.

Kaj pa vidimo danes? Naslanja-joč se na besedo redukci-ja, dobiš ravn- tako tako mal dekretič, pa si zopet po- stavljen pred vrata, pa hajl hudič ka- mor hočeš s trebuhom za kruhom. Re- dukci-ja je po vojni na mestu v dr- žavah, ki so bile premagane in kojim se je vsled tega skrčil teritorij, ne pa pri državah, kakor recimo pri naši, ki je tako ogromno narasla in zgubi- la v vojni velikanski del uradni- škega kadra.

Kako se da tedaj razlagati, da pri teh razmerah tudi mi reduciramo?

Jasno je razvidno iz tega, kako lahkomisljeno, ali pa po kakšnem si- stemu se je prejšnje čase delalo. — Glavno je bilo načelo stranka, pa če si tudi budalo ali pa plevejski raz- bojnik.

Sedanja vlada, se vidi, ima dobre namene; hoče, da šteti in čisti. — Mi temu ne ugovarjamo, četudi se nam vsakdo smili, ki izgubi svoj kruh. — Mnenja pa smo, da naj poprej razna ministrstva reducirajo na 12, kar je za našo državo povsem zadosti.

Svetujemo pa, da so gospodje pri reduciranju vobče jako oprezni.

Ne vrzite poštenih in pridnih ljudi na cesto le iz kratkega razloga, ker jih ne potrebujete. Najde se formula, da na vsak način obdržite po- šten materijal, ki nam je potreben kakor oči.

Ne pozabite, da je človek, ki se je posvetil enemu poklicu, pa služi že

nekoliko let, zgubljen, če se mu odpove služba — kakor če vzameš ribo iz vode —. In gorje nam, če začnejo taki pošteni ljudje radi redukcije — ki jo v tem slučaju imenujemo krivico — sovražiti milo našo domovino.

Kot pošteni državljani pa zahtevamo, da se vrže vse ven, kar je gnifega, pa naj pripada tej ali oni porodici ali stranki. — Tako prečiščeno uradništvu dobi zopet svoj nekdanji prestiž in spoštovanje nas vseh.

Priporočamo še, da se državnega nameščenca pošteno plača, da živi človeško brez vsakega bakšiša in prepričani smo, da se napravi s tem daljni korak naprej v čast in napredek naši domovini.

Vprašanje vojne odškodnine Primorcem in Koroščem.

»Slovenski Narod« z dne 23. oktobra 1927 prinaša sledeči članek:

Po okupaciji Primorske od strani Italije so bili premnogi Slovenci in Hrvati prisiljeni zapustiti svojo rodno zemljo in večina teh nesrečnikov se je naselila v Jugoslaviji, kjer so si pridobili državljanstvo. Med njimi je okoli 1500 družin, ki so imeli svoje domovanje v operacijski coni goriške fronte, kjer jim je bilo uničeno vse imetje. Rešili so iz svetovnega požara gošo življenje. Slična usoda je zadela tudi mnoge naše Korošce o priliki znanih bojov med avstrijskimi in jugoslovenskimi četami.

Ti vojni oškodovanci so večinoma siromašni sloji, tako mali obrtniki, delavci in privatni ali državni nameščenci. S pridobitvijo našega državljanstva so izgubili pravico do vojne odškodnine v svoji prejšnji državi. V skrajni bedi so se obrnili z dokumentiranimi prošnjami na našo vlado, da bi jim priznala pravico do odškodnine in jim škodo povrnila, toda doslej so ostali ti koraki brezuspešni, kajti po sedaj veljavnem zakonu imajo pravico do odškodnine samo oškodovanci iz Srbije in Črne gore. Potrebna je torej izpremenitev tega zakona in še le potem bi se mogle vzeti te prošnje v pretres. — V svrhu uspešnejše akcije za rešenje tega važnega vprašanja se je osnoval v Mariboru »Odbor vojnih oškodovancev«, ki zastopa vse oškodovance.

Odbor je sestavil že mnogo spomenic in prošenj ter jih poslal vsem strankam in vsem uglednim in vplivnim osebam v državi. Uspeh te akcije obstoja v tem, da je dospela od merodajne strani obljuba, da se mora smatrati zadeva kot nujna in da je treba najti pot do ugodne rešitve. Pozitivnega uspeha pa doslej še ni in pomoč tem nesrečnikom postaja od dne do dne nujnejša.

Pravična in hitra rešitev tega vprašanja je stvar humanitete in socialne pravičnosti. Za to ureditev bi tudi finančne žrtve države ne bile velike, a z izplačilom bi se rešile propada in bede vse te uboge družine. Ta mala žrtev bi donesla državi velike moralne koristi, ker bi povzdignila njen ugled in vero v pravičnost. Vojni oškodovanci, ki so zvesti in udani svoji novi domovini, žive danes v nepopisno žalostnih razmerah. Mnogi nimajo ne obleke ne najpotrebnejše opreme in žive iz roke v usta ter z žalostjo gledajo, kako jim gine deca, ki je ne morejo niti zadostno prehraniti in obleči.

Zato apelirajo na vlado in na Narodno skupščino, da se jih usmili in končno reši to vprašanje.

Pripomba uredništva:

Evo gospodje tam doli v Beogradu! To vam je rana, koja krvavi od leta 1918. naprej, a od nikogar ni pomoči. — Tu bi bila prilika, da pokažete (ne protekcijo), temveč da popravite v nebo vpijoči greh, ki se vrši nad najidealnejšimi ljudmi naše domovine. — Vprašamo vas, gospode tam doli, kaj je vzrok, da se ne izplača tem sirotam vojna odškodnina? So morda ti najrevnejši med revnimi zakrivilili svetovno vojno? — Prepričan sem, da če bi imel Vili, kojemu se pripisuje vsa krivda strahote vojne, v Primorju graščino, bi bil že zdavno od ene ali druge strani dobil odškodnino, če bi se mu ista po vojni porušila. — A jadni Primorec, zvest Slovan do mozga, ta naj hira, naj propada jadna para, jer ovih ljudi nam ne treba više.

Če se pomisli, da so ljudje v notranjem države z raznimi obrti bogateli, ali če že ne to, vsaj pošteno na-

prej vlekli, med tem ko so se nam Primorcem lomila domovja pod italijanskimi granatami — se človeku kar srce krči — ko vidi, da se po skoraj desetih letih nihče ne gane, da priskoči tem revežem na pomoč.

Na naše prošnje za plačilo vojnih odškodnin smo dobili od italijanske oblasti odgovor: »A sensi del articolo (o ti prokleti piccolo) nam ne pripada od njih odškodnina, ker smo jugoslovenski državljani, a naša vlada nam ni dala na te prošnje niti odgovora. — To so v nebo vpijoči grehi.

Evo gospodje poslanci, tu vam je dana prilika, da pokažete celemu svetu, da imate dušo na pravem kraju. Drugače nastane iz teh idealnih in požrtvovalnih ljudi nadaljni kup nezadovoljnejšev, in ta kup je žali Bože vedno večji ter bi utegnil postati v dočlednem času za celo našo izmučeno domovino opasen.

Stanovanjski zakon.

List »Naš glas« z dne 10. oktobra 1927 prinaša sledeči članek:

Za 20. julij naj je bila sklicana v ministrstvu za socialno politiko »konferenca za ukinitve stanovanjskega zakona«. Nismo čuli in ne čitali, da se je ta konferenca tudi res vršila. Da pa ima vlada resni namen, da zakon ukine, govori jasno že naslov te konference, ki se bode, ako se že ni, vršila danes ali pa jutri, o čemer ni nobenega dvoma. Dovolj se je že izneslo vsepovsodi pro in contra, osebno hišni lastniki so žilavi in vztrajni v svoji borbi za ukinitve zakona.

Umljivo je, da hoče vsakdo prosto razpolagati s svojo imovino, prav tako je pa tudi nesporno, da ima država pravico sprečavati špekulacijo. Ako je nemoralno, da se odredi temu ali onemu najemnika s silo, je prav tako, če še ne bolj nemoralno, da hoče ta ali oni, bodisi kdorkoli že, izbiti iz stare zgradbe po 2000 odstotkov in več obresti iz vloženega kapitala. V tem primeru je država dolžna, da posreduje, za kar ima pravico po zakonu, ki je bil sankcioniran.

Osebno mi, nezadostno plačani državni uslužbenci, se intenzivno bavimo z usodo stanovanjskega zakona. Država nam ni zgradila stanovanj in ni nam dala takih plač, da bi odgovarjale predvojnim v zlatu, zato ni prav nič čudno, če gledamo s strahom na usodo zakona, edinega zakona, ki nas je vsaj koikortoliko ščitil.

Po našem mišljenju ne bi smela vlada zaiti v sentimentalnosti. Če se ji zdi potrebno, naj nakloni hišnim lastnikom druge ugodnosti, kakor znižanje davščin itd., nikakor pa ne sme privoliti, da se zakon ukine. Ukinitve zakona ni oportuna niti raz socialno, niti raz humano in tudi ne raz politično stališče. Kaj bode z nami po 1. novembu? Kam naj vsa sirotinja? Državna uprava ne sme pozabiti, da je njena prva dolžnost, skrbeti za svoje nameščence. Ako se ne zaveda te svoje dolžnosti, ki jo je sklenila dogovorno in bi preslišala tudi socialno plat, ki trkamo na njo brez odmeva, naj se zaveda, vsaj političnega momenta. Ali res mislijo v ministrstvu za socialno politiko, da je treba za naklonjenost stotin hišnih lastnikov odbiti in oškodovati tisoče in tisoče ekonomsko slabjših državljanov, ki tvorijo legijone glasovalne, pa tudi narodne vojske?

Ne vemo sicer, kako se bode to vprašanje razvozlalo, zahtevamo pa samo eno: O ukinitvi zakona nobene besede! Kvečjemu o izpopolnitvi in dopolnitvi zakona! Trdno smo prepričani, da nas kraljevska vlada ne požene na cesto, posebno še v momentu, ko se razglašča, da namerava iztrebiti korupcijo in da hoče vse gospodarstvo preroditi in ga postaviti na solidne temelje.

Pripomba uredništvu:

Mi staro- in novo-upokojenci se prav radi priključimo mnenju tega članka. V oči pa nam pada dejstvo, da se ubogega penzionerja pri tem prav nič ne omenja. — Dragi gospodje aktivni kolegi, preveč vas spoštujemo, da bi tudi mi vam obrnili hrbet ob dani priliki. Povdarjati hočemo le, da smo tudi mi tu, in računati je treba tudi z nami. V tužnih in veselih časih — poslednjih je žali Bože jako malo ali nič — vsekakor več kolegijskosti, ker v slogi je moč.

Lastne kandidatne liste.

Volilni boj, v katerem so se nekatere stranke posluževale prepovedanih sredstev — nasilstva, denarja itd. — je končan. Kar se tiče Slovenije, je ostalo skoraj vse pri starem, v sestavi narodne skupščine ni pomembnih sprememb. Poslanci in drugi so dosegli svoj cilj — lepe dnevnice in druge ugodnosti — njihove rodbine so dobro preskrbljene od prihodnjih volitev. Drugače pa je s staroupokojenci in z njihovimi bednimi svojci. Brez kuriva, brez obuvala in tople obleke zrejo obupno v bližajočo se zimo. Od vlade in narodne skupščine ni pričakovati, da bi glede nezadostnih

pokojnin krenili na bolje. Končana revizija uradniškega zakona nam nič ne prinese. Niti besedice ne najdeš v njej o upokojencih. Načrt pozna samo aktivne tovariše, ti pa sami sebe. Naša usoda je zaenkrat zopet zapечатena. Ali se nas bodo merodajni gospodje spominjali, ko bodo v toplo zakurjenih sobah sedeli pri bogato pogrnenih mizah? Prav ima naš vrli sotrudnik, ki piše v 8. številu »Upokojenca«, da bodemo že od prvega početka vodili evidenco nad vsem skupščinskim delom, osobito pa, ko pride na dnevni red načrt revidiranega uradniškega zakona. Ko boste, velečenjeni gg. poslanci, prišli do § 239 uradniškega zakona in bi se hotelo iti preko njega, zahtevajte energično, da se popravi l. 1923. storjena vnebovpijoča krivica, ko je izginilo na nelep način vsem upokojencem pravično besedilo iz od Njega Veličanstva Kralja presankcioniranega osnutka uradniškega zakona. Ne bodite nehvaležni! Marsikateri od vas bi prišel ob svoje mastne dnevnice, ko bi bili postavili svojo kandidatno listo, 11. septembra smo še ostali zvesti svojim strankam. Ako pa se do bodočih volitev naš obupni položaj ne bo zboljšal, nas sicer najdete v manjšem številu s kroglico v roki, ker mnogi se bodo v tem času preselili v večnost, ali najdete nas dobro priravljene, neusmiljene v trdnih vrstah. Poslali bomo v Beograd dobre, pravične, za blagor države vnete poslance, katerih cilj in geslo bo: »Kdor dela oz. je delal, naj tudi je, to je, naj dobiva takšno plačilo, da on in njegovi ne bodo stradali, pozimi

zmrazovali in hodili v razcapanih oblekah. S paznim očesom bodo zasledovali vsako dejanje in nehanje svojih državljanov ter z dobrimi postavami vpostavili vsestransko pravično upravo in naša, po naravi tako bogata država bo postala država zadovoljnih, torej srečnih in njo ljubečih državljanov.

Dinarski staroupokojenci.

Zakaj tako trdovratno molčite? Ali se vam res tako dobro godi? Vem, obupali ste, apatični ste postali, ker vidite neuspehe kronskih, še revnejših tovarišev, kateri bi naj prosili za prevedbo kronskih pokojnin na neznatno višje dinarske, kar njihovo zavedo po nepotrebnem zavlačuje in jim dela stroške. S prevedbo menda hoče vlada zavoljo skrbi za staroupokojence sploh zaključiti. Vsled preteče nevarnosti in vsakovrstnega pomanjkanja sit sem prekinil svoj molk. Dragi mi tovariši, dinarski staroupokojenci, ganimo se, sicer bo prepozno. Glasno povejmo vladi in poslancem, kateri činitelji nas menda učejo poznati, kdo so dinarski staroupokojenci, servirajmo jim javno svoje račune o dohodkih in izdatkih. Torej: Kdo so dinarski staroupokojenci? Dinarski staroupokojenci smo tisti bivši avstrijski drž. uslužbenci, ki smo novi državi ob jako važnem trenutku, ob prevratu, ko nas je, ker povečana, nujno in najbolj potrebovala, zvesti ostali, vztrajali na zelo nevarnih obmejnih krajih in kjer so mnogi žrtvovali tudi svoje življenje. Ko nas je naša drža-

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS. — Svetovni zdravilni vrelci: **Tempel, Styria, Donat.** — Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: maj — september.

Cene zmerne, V pred- in posezoni znaten popust. Koncertira vojaška godba. Največja udobnost. Radio. Prometne zveze ugodne. Zahtevajte prospekte.

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina.

Dobavljalna zadruga drž. uslužbencev

Prešernova ul. 10

v Celju

Prešernova ul. 10

v poslopu starega okrožnega sodišča

vabi vse državne uslužbence in upokojence, da pristopijo k Svoji k svojim! zadrugi kot člani. Svoji k svojim!

Cene konkurenčne.

va upokojila, smo bili trdno prepričani, da se nas za naše velike zasluge ob prevratu hvaležno spominja, ko stopi v veljavo nov uradniški zakon. Od Njegovega Veličanstva Kralja pedsankcioniran osnutek uradniškega zakona, ki ni razlikoval upokojencev, je vseboval za vse upokojence pravično besedilo, katero je pa takratna vlada in vladna večina pred izglasovanjem nesocijalno izpremenila v očitno krivico stroupokojencev. To so dinarski staroupokojenci, kateri zahtevajo, da se vnebovpijoča leta 1923. storjena krivica popravi in član 239 dobi zopet prejšnjo, vsem upokojencem pravično besedilo, kar je edino pravilno, saj smo vendar vsi enakovpravni državljani!

Skrajna nehvaležnost naše države bi bila, ako bi svoje nekdanje najzvetejše služabnike pustila potapljati v neznosni bedi. Javen škandal je, videti te zaslužne moze v razcapanih avstrijskih uniformah v zasmehi onkraj državne meje bivajočih, stanu primerno običenih nekdanjih tovarišev, ki ne poznajo bede. Naši, po naravi bogati državi gotovo ni v čast, da njeni uslužbenci vsled slabe državne uprave hirajo, brez zdravniške pomoči umirajo, pozimi zmrzujejo in celo stradajo kruha.

Ali se je čuditi, ako tak bednež končno obupa, postane samomorilec ter zapusti ženo in otroke v še večji bedi? Kaj bi porekli, velecenjeni gospodje tam doli, ko bi videli mrtvo truplo jugoslovanskega drž. upokojenca, pokrito z raztrganim vojaškim plaščem na mrtvaškem odru, ko bi videli, kako se že skoro blazna žena krčevito drži omenjenega plašča in ko bi slišali besede: »Otroci, ta, ki je vašemu ateku dal ta-le plašč, vam je dal dovolj kruha.« Sicer so taki slučaji redki, ali dogajali so se in se bodo še, ako se ne pojavi skoro naš odrešenik. Velespoštovani gg. poslanci, bodite naši odrešeniki. Ne dovolite, da se z nami tako ravna! Naše število se je že precej skrčilo in še par let, pa nas itak ne bo več. Ne dovolite, da mi sami na tako žalosten način rešujemo nokojninsko vprašanje! Ali res čakate, da izumrjemo?

V prihodnji številki začnem s polaganjem svojega računa o dohodkih in izdatkih in prosim, da me nekateri posnemajo, gospod urednik pa bo že izbral primeren material.

Tovariši! Razširjajte naš list, ki zastopa neustrašno pravice vseh upokojencev.

Telefon štev. 16.

Ustanovljena 1. 1889.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje
vloženega denarja nad
275 milijonov dinarjev

(Gradska štedionica)
Ljubljana
Prešernova ulica

Stanje
vloženega denarja nad
1100 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJSKA DRUŽBA

CELJE, Razlagova ulica 7.

Telefon 67.

Ustanovljena 1906.

Lastni kamnolomi.

Podružnica
v Trbovljah.

Telefon 67.

Izdeluje vsakovrstne nagrobne spomenike iz marmorja, granita, sijenita itd., nagrobne plošče in okvirje, garniture za spalne in jedilne sobe, obzidne plošče, mozaik in vsa v kamnoseško

Konkurenčne cene!

stroko spadajoča dela. Prodaja tudi na mesečne obroke. Stalno velika zaloga spomenikov od najpreprostejših do najmodernejših oblik. Zahtevajte načrte in proračune.

Ugodni plačilni pogoji!

Veletrgovina z železnino

D. Rakusch, Celje

Ustanovljeno leta 1810.

Priporoča svojo bogato zalogo hišnih in gospodarskih predmetov, posode in vsakovrstnega orodja.

Poseben oddelek za stekleno blago in porcelan.